

Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie

Programma 5 | Sport, cultuur en recreatie

Doelstelling

Vrijtijdsbesteding, zowel door inwoners als recreanten.

Introductie op het programma en relevante trends en ontwikkelingen

Er is een goede culturele infrastructuur met verschillende musea en bibliotheken en evenementen. Voor de leefbaarheid van de dorpen is het bestaan van verenigingen essentieel. Sportbeoefening en vrijetijdsbesteding in verenigingsverband zijn daarom wezenlijke onderdelen van gemeentelijk beleid. Het accent ligt op gezondheid, sociale cohesie en participatie.

Kaderstellende documenten

Beleidsnotitie "Cultuur Promotie wordt Cultuur Evenementen"
 Kadernota sport en bewegen in Zuidoost Friesland 2017-2021
 Nota Kansen Benutten 2016-2020
 Ontwikkelagenda Leefbaarheid en inclusieve samenleving
 Bibliotheekbeleid 2023-2026
 Afsprakenkader 2022-2026
 Beleidsnotitie Cultuureducatie 2023-2026
 Romte foar Taal 2021-2025
 Notitie gebouwd erfgoed: Focus op it ferline 2023
 Erfgoedverordening 2023
 Subsidieregeling Cultuurpromotie Opsterland 2016
 Bomenbeleidsplan 2020
 Beeldkwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2021-2025

Thema Cultuur

Doelstellingen

Het cultureel klimaat draagt bij aan de leefbaarheid van Opsterland

Voor veel inwoners en bezoekers van Opsterland is cultuur een zinvolle en prettige vrijetijdsbesteding. Wij stimuleren en faciliteren culturele initiatieven. We ondersteunen onze erfgoedorganisaties. De openbare bibliotheken dragen bij aan de participatie van onze inwoners.

Maatregelen

Wij houden ons culturele erfgoed in stand

Omschrijving (toelichting)

We ondersteunen de musea in de gemeente met een bijdrage in de exploitatie. Daarnaast voeren we gesprekken met de musea besturen over nieuwe kansen, ontwikkelingen en mogelijke bedreigingen. Samen met de musea besturen willen we onderzoeken op welke wijze we de musea toekomstbestendig kunnen maken.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben wij subsidies verstrekt aan de drie museale instellingen van gemeente Opsterland. Museum Opsterland heeft een fototentoonstelling gemaakt. Oekraïense inwoners van de gemeente Opsterland evenals alle gastgezinnen waren uitgenodigd bij de opening.

Wij stimuleren en faciliteren culturele initiatieven

Omschrijving (toelichting)

De regeling Cultuur Promotie 2016 is in 2021 geëvalueerd. Er komt in 2022 een nieuwe subsidieregeling Cultuur Evenementen Opsterland, waarin de aanbevelingen van de Rekenkamer Opsterland zijn verwerkt.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben wij de subsidieregeling Cultuur Evenementen Opsterland uitgevoerd. In totaal hebben wij vierendertig kleine en vijf grotere culturele evenementen ondersteund door middel van subsidies.

Wij zetten openbare bibliotheken in om bij te dragen aan de participatie van onze inwoners aan de samenleving

Omschrijving (toelichting)

We sluiten met de Bibliotheken Zuid-Oost Fryslân een subsidieovereenkomst af, waarin de activiteiten van de bibliotheken worden gesubsidieerd die bijdragen aan onze beleidsdoelen en de gewenste impact daarvan.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben de bibliotheek en andere partijen actief uitgenodigd om samen te werken en aan te sluiten bij ontwikkelingen binnen het maatschappelijk netwerk. In 2023 hebben Code Hans (welzijn) en de bibliotheek gezamenlijke projecten opgepakt. Daarnaast zijn er gesprekken gestart met Humanitas en de bibliotheek om het informatiepunt digitale overheid meer in het maatschappelijk netwerk te plaatsen.

Voor de doorontwikkeling van De Bibliotheek op School (dbos) en effectief leesonderwijs zijn er gesprekken gestart over de samenwerking met de bibliotheek en de scholen in Opsterland.

Doelstellingen

Wy fiere it Frysk taalbelied mei faasje út

Wy stimulearje dat ús ynwenners en de meiwurkers fan de gemeente Opsterlân it Frysk sprekke en brûke en rinne hjiryn foarop.

Maatregelen

Wy stimulearje dat ús ynwenners en de meiwurkers fan de gemeente Opsterlân it Frysk sprekke en brûke

Omschrijving (toelichting)

Wy stimulearje dat ús ynwenners en de meiwurkers fan de gemeente Opsterlân it Frysk sprekke en brûke.

Wy organisearje kursussen foar ús meiwurkers. Boppedat gean wy yn petear mei organisaasjes wêr't wy in subsydzjerlaasje mei hawwe, oer de mooglikheden dy't sy hawwe om it Frysk te brûken en sichtber te meitsjen. Wy sille oan nije gemeentlike projekten in Fryske namme jaan.

By feringing fan plaknammebuorden wurdt de Fryske namme boppe de Nederlânske namme setten.

Kwaliteit (toelichting)

Yn 2023 hawwe wy it Frysk taalbelied útfierd. Sa hawwe der foar amtners fjouwer Fryske kursussen bard. Frysk Leare module 1 (twa kear); tink hjirby oan in basiskursus foar it Frysk ferstean en lêze. Frysk Leare module 2 wy it ferfolch op module 1 en wy in ferdjipping fan de kennis en it

tapassen fan de wurdskat. Frysk skriuwe module 1 wy foar elkenien dy 't Frysk skriuwen leare woe. Dêrneist wurdt no by ferfanging fan plaknammebuorden de Fryske namme boppe de Nederlânske namme setten.

Thema Recreatie en Toerisme

Inleiding

Opsterland is een aantrekkelijke groene gemeente waar het goed toeven is. Toerisme en recreatie functioneren als belangrijke middelen om de leefbaarheid te bevorderen en de lokale economie te stimuleren. Binnen de regio Zuidoost Fryslân werken we programmatisch samen aan “Het Andere Friesland”. We streven naar kwalitatieve groei van recreatie en toerisme en optimaliseren de toeristische mogelijkheden. We zoeken daarbij de samenwerking met (toeristisch) ondernemers.

Doelstellingen

De kwaliteit van toeristische voorzieningen is (verder) ontwikkeld en verbeterd

Maatregelen

Faciliteiten voor toeristen en recreanten zijn verbeterd

Omschrijving (toelichting)

We verbeteren de fiets-, ruiters-, en MTB-netwerken in regionaal verband. We zetten ons in voor het verbeteren van de staat van de fietspaden.

Varen in de Friese wouden: we gaan faciliteiten aan de wal verbeteren in regionaal verband.

We doen onderzoek om een Opsterlân-pas in te voeren om daarmee recreatie en toerisme te stimuleren.

De opbrengsten uit de toeristenbelasting zetten we in voor (verdere) ontwikkeling van toeristische voorzieningen.

We stimuleren de samenwerking met de horeca en andere ondernemers.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is begonnen met de opwaardering van de recreatieve fietspaden in de omgeving Bakkeveen/Wijnjewoude (Duurswouderheide, Oude Bosch en Slotplaats). De uitvoering en het opdrachtgeverschap van dit project wordt verzorgd door de Provincie Fryslân. Afronding van het project vindt begin 2024 plaats.

Stichting TRZF faciliteert de toerist met informatiemateriaal langs verschillende kanalen. Denk aan de Turfroute kaart en Turfroute tasjes met informatiemateriaal die werden uitgedeeld bij sluizen langs de Turfroute. Er werd ook ingezet op een goede digitale informatievoorziening via provinciale en regionale kanalen.

Verder wordt er samen met het Toeristisch Platform Opsterland, bestaande uit diverse toeristisch ondernemers uit de gemeente, gekeken naar te realiseren faciliteiten zoals bebording.

Doelstellingen

De regionale samenwerking binnen Zuidoost Fryslân staat ten dienste van het programma “Het Andere Friesland”

Maatregelen

Opsterland neemt deel aan de regionale samenwerking in Zuidoost Fryslân, “Het Andere Friesland”

Omschrijving (toelichting)

We stimuleren de samenwerking in de toeristische regio De Friese Wouden.

We zetten daarbij in op behoud van de goede samenwerking binnen Zuidoost Fryslân, 'Het Andere Friesland'

Kwaliteit (toelichting)

Er is volop ingezet op samenwerking in Het Andere Friesland. Een belangrijke peiler is verbinding, gastheerschap en informatievoorziening. De stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland organiseerde bijeenkomsten en workshops voor ondernemers. Er werd een e-learning gelanceerd met een scala aan onderwerpen voor toeristisch ondernemers en TIP's, er vond een bussafari door de regio voor ondernemers, bestuurders, raadsleden en ambtenaren plaats en er zijn bijeenkomsten georganiseerd voor de verschillende Toeristisch Informatie Punten (TIP's) in de regio.

Tussen de vijf gemeenten in Zuidoost Friesland bestaat een goede samenwerking en hier is in 2023 verder aan gebouwd. In het kader van de Regiodeal Recreatie & Toerisme werd onder andere gewerkt aan de onderwerpen duurzaamheid en vitale logies. De Regionale Toeristische Ontwikkelstrategie Zuidoost Friesland en het onderliggende uitvoeringsprogramma functioneerden daarbij als rode draad.

Doelstellingen

Toeristen komen naar Opsterland en verblijven langer in onze gemeente

Maatregelen

De promotie van recreatie en toerisme in de gemeente wordt uitgebreid

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk dat bezoekers de mogelijkheden van recreëren in Opsterland kennen. Daarvoor intensiveren we de promotie van de fiets- en wandelroutes in de gemeente, de Turfroute en het Polderhoofdkanaal.

Kwaliteit (toelichting)

De stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland (TRZF) heeft ook dit jaar weer ingezet op marketing en promotie van de regio Zuidoost Friesland. Denk daarbij aan de ontwikkeling van diverse printmaterialen zoals een toeristisch magazine, fietskaarten, inspiratiekaarten en de Turfroutekaart. Er werden persreizen en marketingcampagnes georganiseerd, nieuwsbrieven verstuurd en gebruik gemaakt van Google en Social Media Ads. Ook de website van Het Andere Friesland trekt inmiddels 155.000 bezoekers per jaar.

Verder werd in mei 2023 het vaarseizoen op de Turfroute in Gorredijk feestelijk geopend. De organisatie hiervan werd lokaal ondergebracht bij winkeliersvereniging WHI. In 2023 werd er gewerkt aan een fiets- en wandelgids over de Turfroute. Deze wordt in 2024 uitgebracht.

Thema Openbaar groen

Doelstellingen

Bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit op lokale schaal

Door de manier waarop de openbare ruimte wordt onderhouden kan de biodiversiteit worden vergroot op lokale schaal. Bloeiende planten zijn onmisbaar voor insecten. Insecten bestuiven andere gewassen, het fruit wordt gegeten door dieren en deze dieren weer door andere dieren.

Maatregelen

Bij noodzakelijke bomenkap planten wij waar mogelijk en wenselijk nieuwe bomen terug

Omschrijving (toelichting)

Wanneer de boven- en ondergrondse ruimte voor het planten van nieuwe bomen in voldoende mate aanwezig is, worden bij noodzakelijke kap een of meer nieuwe bomen terug geplant. Dit betekent niet

dat er altijd 1-op-1 wordt terug geplant, het kan ook minder of meer zijn. Daarbij wordt gekeken naar ziekteresistente soorten en soorten die de biodiversiteit bevorderen.

Dit uitgangspunt is geborgd in het in 2020 vastgestelde Bomenbeleidsplan. Bij projecten en beheerwerkzaamheden is het behoud van de aanwezige bomen het uitgangspunt. Bij noodzakelijke kap is herplant van nieuwe bomen aan de orde.

Kwaliteit (toelichting)

Voor het compenseren van gekapte bomen zijn er in 2023 120 nieuwe bomen geplant.

We beheren ons openbaar groen zodanig dat de biodiversiteit toeneemt

Omschrijving (toelichting)

In de openbare ruimte worden potentierijke (groen)gebieden in kaart gebracht. Hierbij kan het gaan om bermen, watergangen, groengebieden en kleine, mogelijk geïsoleerde groengebieden die als 'steppingstone' kunnen dienen.

In het beeldkwaliteitsplan beheer openbare ruimte 2021-2025 is een deel van de arealen aangemerkt waarbinnen de biodiversiteit wordt gestimuleerd. Dit houdt bijvoorbeeld bij de grasvelden en bermen in dat ongeveer tweederde van dit areaal extensief wordt beheerd. Extensief beheer houdt in dit geval in dat deze grassen één keer per jaar worden gemaaid waarbij het maaisel wordt afgevoerd.

Kwaliteit (toelichting)

Aan het geplande extensieve beheer is uitvoering gegeven. In overleg met de natuurverenigingen zijn afspraken gemaakt om op verschillende locaties te monitoren.

Er is samen met inwoners en verenigingen invulling gegeven aan diverse initiatieven voor het verder versterken van de biodiversiteit. Het aflaggen van bermen en het realiseren van bijenhôtels zijn daarvan een voorbeeld.

Doelstellingen

De openbare ruimte is schoon, netjes, heel en uitnodigend

Het groen in de openbare ruimte wordt gedifferentieerd onderhouden naar gebruik; netjes waar het moet, sober waar het kan.

Maatregelen

We onderhouden de groene arealen zoals vastgelegd in het Beeldkwaliteitsplan beheer openbare ruimte 2021-2025

Omschrijving (toelichting)

We houden de groene arealen zoals bomen, gazons, bermen en natuur- en cultuurvakken in stand op een kwaliteitsniveau zoals vastgelegd in het Beeldkwaliteitsplan beheer openbare ruimte 2021-2025.

De groene arealen worden periodiek geïnspecteerd. Op basis van de inspectieresultaten en de gewenste kwaliteitsniveaus wordt sturing gegeven voor het dagelijks onderhoud.

Kwaliteit (toelichting)

De arealen zijn in overeenstemming met het beeldkwaliteitsplan onderhouden. De gewenste beeldkwaliteit is gehaald.

Doelstellingen

Verbeteren van de verbondenheid van inwoners, organisaties en bedrijven met hun omgeving

Het vertrouwen in de politiek en het bestuur en de verbondenheid van mensen met hun omgeving staat onder druk. Om dat te verbeteren willen we zichtbaarder en meer benaderbaar zijn en mensen inspireren om meer betrokken te zijn bij hun leefomgeving en zo de gemeenschapszin te stimuleren.

Maatregelen

We stimuleren inwoners om meer initiatieven te starten om hun leefomgeving te verbeteren

Omschrijving (toelichting)

Initiatiefnemers kunnen via het initiatievenformulier een aanvraag indienen. Levensvatbare ideeën worden gefaciliteerd.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben initiatiefnemers 68 initiatieven aangeleverd via het initiatievenformulier. De initiatiefnemers hebben de initiatieven ingediend via onze website. De initiatieven varieerden van gebieden groen, sociale cohesie en verkeer. We hebben de 68 initiatieven gefaciliteerd door middel van subsidie, advies, doorverwijzing en/of onderhoud.

Thema Sport

Doelstellingen

Wij zorgen voor kwalitatief goede sportaccommodaties die bereikbaar zijn voor iedereen

Met sport en bewegen wordt de gezondheid van onze inwoners bevorderd. Hiertoe ondersteunen wij het verenigingsleven en blijven we de komende jaren meedoen aan de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties en zetten we buurtsportcoaches in binnen het Sociaal Domein. We nemen sportaccommodaties op in het strategisch vastgoedbeleid.

Maatregelen

Het gebruik en onderhoud van de buitensportaccommodaties leggen we vast in afspraken

Omschrijving (toelichting)

Het beheer en onderhoud van de sportvelden en bijhorende opstallen worden samen door de verenigingen en gemeente uitgevoerd. Dit gebeurt vaak op basis van lopende afspraken uit verleden. We willen dat met 80% van de sportverenigingen die gebruik maken van gemeentelijke buitensportaccommodaties afspraken worden herijkt en vastgelegd zijn voor het gebruik en onderhoud.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben we het proces van herijken van afspraken nog niet afgerond. Voor het uitvoeren van dit project is specifieke kennis vereist. Per november 2023 is een geschikte kandidaat gevonden. Naar verwachting is heel 2024 nodig om dit project af te ronden.

We realiseren de vernieuwing en uitbreiding van sportcentrum Kortezwaag in Gorredijk

Omschrijving (toelichting)

In Gorredijk wordt gewerkt aan de toekomst van sportcentrum Kortezwaag. Samen met de exploitant en andere stakeholders wordt de verbouw en uitbreiding van een duurzaam sportcentrum gerealiseerd.

Kwaliteit (toelichting)

In mei 2023 is het definitief ontwerp van de renovatie en uitbreiding van het sportcentrum afgerond. Op 3 juli 2023 heeft de raad het definitief ontwerp vastgesteld en het college opdracht gegeven de aanbesteding en realisatie te starten. Tevens is het benodigde aanvullende krediet beschikbaar gesteld. In oktober 2023 is de Europese aanbestedingsprocedure voor de bouwkundige- en installatietechnische werkzaamheden gestart met als doel in maart 2024 tot definitieve gunning over te kunnen gaan. Voor de inrichting van de openbare ruimte wordt in 2024 een aparte aanbestedingsprocedure doorlopen.

Wij zorgen dat sport bereikbaar en toegankelijk blijft voor alle inwoners

Omschrijving (toelichting)

Wij willen dat ook inwoners met een laag inkomen in staat zijn om te sporten. Hiervoor maken wij onder meer gebruik van het jeugdfonds sport en cultuur en de buurtsportcoaches. Daarnaast ondersteunen wij inwoners door middel van het volwassenfonds.

Kwaliteit (toelichting)

Door gebruik te maken van het Volwassenenfonds hebben 104 inwoners aan sport (99) & cultuur (5) kunnen deelnemen. Stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport & Cultuur is door 320 kinderen gebruikt om te kunnen deelnemen aan activiteiten op school, in de sport en cultuur.

Beleidsindicatoren

		Opsterland				Nederland			
Beleidsindicatoren	Eenheid	2016	2020	2022	2023	2016	2020	2022	2023
Niet sporters	% Niet sporters	50,9%	53,3%	52,5%	*	48,7%	49,3%	46,4%	*

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Deze tabel wordt elke vier jaar geactualiseerd.

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 5 reserves meegenomen.

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 (Primair)	Begroting 2023 (incl wijzigingen)	Realisatie 2023	Mutatie begroting /realisatie 2023
Lasten	7.050	6.615	7.992	7.412	-580
Baten	636	452	1.439	1.106	-333
Saldo voor bestemming	-6.414	-6.163	-6.553	-6.306	247
Mutaties reserves					
Lasten	-	-	-	-	-
Baten	356	155	505	433	-72
Saldo na bestemming	-6.058	-6.008	-6.048	-5.873	175

Specificatie per taakveld

x € 1.000

Specificatie	Begroting 2023 (incl wijzigingen)	Realisatie 2023	Mutatie begroting /realisatie 2023
Saldo per taakveld			
5.1 Sportbeleid en activering	-50	-56	-6
5.2 Sportaccommodaties	-1.370	-1.030	340
5.3 Cult.presentatie, -productie en -partic.	-355	-359	-3
5.4 Musea	-96	-96	-1
5.5 Cultureel erfgoed	-85	-87	-2
5.6 Media	-621	-618	3
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.976	-4.060	-84
Saldo voor bestemming	-6.553	-6.306	247
Stortingen reserves			
Totaal stortingen reserves	-	-	-
Onttrekkingen reserves			
Recreatie en toerisme (uit programma 3)	125	95	-30
Onderhoud en bijdrage sweach	60	60	-
Impuls zwembad Bakkeveen	36	28	-8
Duurzaamheidsreserve	34		-34
Regeling Tegemoetkoming energielasten maatsch.organisaties	250	250	-
Totaal onttrekkingen reserves	505	433	-72
Saldo na bestemming	-6.048	-5.873	175

Toelichting op de financiën

Het saldo op dit programma is in 2023 € 175.000 voordeliger dan begroot

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering geeft in 2023 een nadeel van € 6.000

De afrekeningen van eerdere jaren van de specifieke uitkeringen voor sport geven een nadeel van € 18.000. De hogere doorbelasting van de inzet van de Buurtsportcoaches aan de scholen geeft een voordeel van € 12.000.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties geeft in 2023 een voordeel van € 340.000

De verhuur van sportzalen, gymlokalen en sportvelden geeft een voordeel van € 10.000.

Aan het onderhoud voor sportterreinen werd € 56.000 minder uitgegeven dan begroot. Het weer was hierbij de dominante factor. In de lange droge zomer was er minder onderhoud nodig. In de lange periode van regen in het najaar kon het onderhoud niet worden uitgevoerd.

Publieke heffingen geven een voordeel van € 29.000.

Energielasten geven een voordeel van € 10.000.

De exploitatie en verduurzaming van zwembad Dundelle geeft een voordeel van € 30.000.

In 2023 is voor een bedrag van € 30.000 gebruik gemaakt van de regeling tegemoetkoming energielasten maatschappelijke organisaties. Voor het restantbedrag van € 220.000 wordt een resultaatbestemming aangevraagd.

Coronakosten geven een nadeel van € 9.000 op dit taakveld.

Overige kosten geven een nadeel van € 6.000.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie geeft in 2023 een nadeel van € 3.000

Het nadeel wordt veroorzaakt door coronakosten.

Taakveld 5.4 Musea geeft in 2023 een nadeel van € 1.000

De kosten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed geeft in 2023 een nadeel van € 2.000

De kosten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

Taakveld 5.6 Media (Bibliotheken) geeft in 2023 een voordeel van € 3.000

De begroting is nagenoeg gelijk aan de realisatie.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie geeft in 2023 een nadeel van € 84.000

De kosten voor het onderhoud van het openbaar groen geven per saldo een nadeel van € 134.000. Het daadwerkelijke onderhoud van het groen geeft een nadeel van € 95.000. Dit is een combinatie van verhoogde tarieven voor de medewerkers van Caparis, weersinvloeden en inflatie. De toegerekende kosten voor hoofdzakelijk waterschapslasten voor het areaal zijn € 61.000 hoger dan de begroot. Ook zijn de kosten voor verzekeringen € 12.000 hoger dan begroot. De groene initiatieven geven een voordeel van € 35.000. Van het beschikbare budget (€ 45.000) zijn 3 initiatieven (€ 10.000) uitgevoerd. De omgevingsvergunningen (kapvergunningen e.d.) geven een voordeel van € 6.000. Overige posten zijn € 1.000 nadelig.

De kosten voor de kunstwerken (bruggen e.d.) zijn per saldo € 20.000 lager dan begroot. De kosten voor de brugbediening zijn € 18.000 hoger dan begroot. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere loonkosten van de brugwachters. De kosten voor elektriciteit waren € 35.000 hoger dan begroot als gevolg van de gestegen prijzen. In 2023 zijn veel onderhoudsprojecten voorbereid waarvan de uitvoering in 2024 gaat plaatsvinden. Dit geeft lagere kosten (€ 61.000 voordeel). De lagere doorberekende rente op kapitaalslasten (€ 12.000) geeft een voordeel.

De lagere kosten voor recreatie en toerisme geven een voordeel van € 30.000. Dit voordeel is gestort in de reserve Recreatie en toerisme.

De mutatie in de reserves geeft een nadeel van € 72.000

Voor de verduurzaming van zwembad Dundelle is € 28.000 onttrokken aan de reserve Impuls zwembad Bakkeveen. In 2024 krijgt de verduurzaming een vervolg. Het restant van de reserves Impuls zwembad Bakkeveen en de Duurzaamheidsreserve, totaal € 42.000 wordt dan ingezet (overeenkomstig perspectiefbrief 2023).

De mutatie van de reserve Recreatie en toerisme is toegelicht in taakveld 5.7.